

Asia: VN/1258/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

1. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain lukua 7 Palkkatuki koskevat kysymykset

1 § Palkkatuki (sis. palkkatuen määritelmän)

- Lisättäisiin palkkatuen tarkoitukseen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja työelämään osallisuuden lisääminen.

-

2 § Palkkatuen yleiset edellytykset

- Rajattaisiin palkkatuetun työn kohderyhmää

-

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- Työnantajiin lisättäisiin hyvinvointialue ja poistettaisiin luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (kotitalous)
- Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen
- Palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin

5 § Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- **Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin**
- **Muita tarkennuksia tukikelpoisten kustannusten määritelmään**

Jatkossa palkkatukea saisi vain bruttopalkan osalta. Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin. Tämä kasvattaa työnantajan kustannuksia palkkatuetun työntekijän osalta. Tästä seuraa se, että palkkatuella voidaan työllistää aiempaa vähemmän henkilöitä.

6 § Palkkatuen määrä ja kesto

- **Tuen määrä olisi työttömyyden kestosta riippumatta 50 % palkkakustannuksista**
- **Tuen kesto 5 tai 10 kuukautta, kuitenkin enintään työsuhteen pituinen**
- **Palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista**

Palkkatuen kesto lyhenee huomattavasti. Tämä lisää työsuhteiden rikkonaisuutta ja heikentää pitkään työttömänä olleiden kiinnittymistä työelämään ja työyhteisöön. Myös uusien työtehtävien oppiminen vie aikaa ja lyhentyvät jaksot eivät tue työntekijän osaamisen vahvistumista. Lisäksi jakson lyheneminen voi aiheuttaa hankaluuksia sellaisten toimintojen osalta, jotka ovat kesällä suljettuina (esim. oppilaitosten tukipalveluiden työtehtävät). Käytännössä tällaisiin tehtäviin voisi työllistyä palkkatuella jatkossa ainoastaan elokuussa, kun nykyisin palkkatuki on mahdollistanut tehtävässä aloittamisen asiakaslähtöisesti mihin vuoden aikaan tahansa.

Luonnoksessa esitetään, että palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen, poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin. On syytä ottaa huomioon se, että osa työttömistä on toistuvasti pitkäaikaistyöttömiä, jotka eivät tukitoimista huolimatta työllisty avoimille työmarkkinoille ja siksi tarvitsevat tuettua työtä välityömarkkinoilla. Pitkäaikaistyöttömyyden taustalla voi olla muitakin, kuin sairauteen tai vammaan liittyviä haasteita, joiden työstämistä voi edistää välityömarkkinoilla toimivan yhdistyksen tai säätiön tarjoama henkilökohtainen tuki ja valmennus. Tällaiset henkilöt voivat hyötyä siitä, että he saavat tehdä työtä tutussa työyhteisössä ja työn ohella vahvistaa omaa osaamistaan.

7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

- **Tuen määrä olisi 70 prosenttia palkkakustannuksista**

- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista**
- **Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään 24 kuukauden jaksoissa.**

-

8 § 100 prosentin palkkatuki

- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukaudeksi. Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti.**
- **100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille**
- **Jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Muussa tapauksessa tuki olisi EU:n valtiontukisääntelyn ulkopuolista tukea. Arvioinnin kriteereistä säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.**

Erityistä huolta aiheuttaa ehdotus, jossa elinkeinotoiminnan käsite korvataan taloudellisen toiminnan käsitteellä. Tämä voi johtaa tilanteeseen, jossa yleishyödyllisten työllisyyden toimijoiden (3. sektori) palkkatukityöllistäminen tulee mahdottomaksi.

Työllisyystoimijoina toimivat yleishyödylliset yhdistykset ja säätiöt joutuvat toteuttamaan myös osaksi palvelun myyntiä, joka voi ylittää vuodessa 100 000 euroa. Tuotot ovat erittäin tarpeellisia toiminnasta aiheutuvien kulujen kattamiseksi. Yleishyödyllinen toiminta on voittoa tavoittelematonta, ja säätiö tai yhdistys ei saa jakaa voitostaan osinkoa tai muuta etuutta jäsenilleen, vaan se käytetään toiminnan kehittämiseen. Kuitenkin uusi palkkatukilaki tulisi rajaamaan työllisyyspoliittisia hankkeita ja 100%:n palkkatukea myös yleishyödyllisiltä säätiöiltä ja yhdistyksiltä. Tämän seurauksena erityisesti vaikeasti työllistyville henkilöille suunnatut palkkatukityöpaikat tulevat vähenemään merkittävästi.

Suurin osa tällä hetkellä 100 % palkkatuella työllistetyistä tarvitsee runsaasti tukea elämänhallinnassa ja työelämätaidoissa sekä osaamisen kehittämistä selviytyäkseen avoimilla työmarkkinoilla. Työllisyystoimijoina toimivat yhdistykset ja säätiöt tarjoavat työnteon rinnalla palkkatukityöllistetyille yksilöllisiä tukitoimia, kuten yksilö- ja ryhmävalmennusta ja tekevät pitkäjänteistä työtä pitkäaikaistyöttömien osaamisen kehittämiseksi. On syytä huomioida se, että yritysillä on hyvin harvoin mahdollisuus tällaisia palveluita tarjota.

10 § Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen

- **Palkkatuen määrä oppisopimuskoulutuksessa olisi 50 % ja pysyisi samana koko koulutuksen keston ajan**
- **Palkkatukea myönnettäessä tuki olisi mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi.**
- **Tukea voitaisiin jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana**

-

11 § Tuella palkatun siirtäminen

- **Edelleen siirtämisestä tehtäisiin erillinen päätös ja säädettäisiin edellytykset edelleen siirtämiselle**

-

2. Huomioita lukuun 7a 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki

Huomioita 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta (luku 7a, uusi luku)

- **Tuki on uusi**
- **Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.**
- **Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista 10 kuukaudelta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta.**
- **Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä.**

-

3. Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

- **Työvoimakoulutuksen yhteishankinta (5 luku 7§) ja työolosuhteiden järjestelytuki (10 luku 3§)**
- **Työllisyyspoliittinen-avustus (säädettäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetulla asetuksella)**
- **Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momentin 2 kohdan muuttaminen**

-

4. Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

-

5. Huomiot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain muihin lukuihin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain lukuihin 1, 2, 3, 11, 12, 13 ja 14, 7 luvun 4, 9 ja 12-15 §:iin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

- Mainittuihin lukuihin ja lakeihin on tehty vähäisiä tai teknisiä muutoksia.

-

6. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot:

- Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hyvään hallintoon ja perustuslakiin**
- Huomiot esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista**
- Muuta kommentoitavaa**

-

Särkinen Ulla
Etelä-Karjalan Estradi ry